

FIȘA DISCIPLINEI

Artă creștină și Erminie

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arta
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă Sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		ARTĂ CREȘTINĂ ȘI ERMINIE / CHRISTIAN ART AND ERMINIA				Codul disciplinei	ORL3004
2.2. Titularul activităților de curs					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae		
2.3. Titularul activităților de seminar					Lect. Univ. Dr. Balan Bradu Nicolae		
2.4. Anul de studiu	II	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	VP	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	1	3.6 seminar/laborator	2
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					8
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					3
3.5.6. Alte activități					0
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Aptitudini de ordin atistic

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Studentii se vor prezenta a seminariei având la ei toate materialele necesare, solicitate în prealabil de către profesor.

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	- C1. Cunoașterea teoretică și a perioadelor mari de dezvoltare a artei creștine - C2. Dezvoltarea abilității de a analiza imaginile pe criterii plastice - C3. Cunoașterea generală stilurilor folosite în arta creștin - C4. Cunoașterea tehnicilor și materialelor vechi, dar și contemporane - C5. Asimilarea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice artei creștine și dobândirea limbajului de specialitate
Competențe transversale	- CT1. Conexiuni și analogii interdisciplinare între studiul artei creștine și studiul artei laice - CT2. Obținerea unor competențe practice, cu aplicabilitate directă în executarea lucrărilor de artă sacră - CT3. Observarea, mai ales în urma utilizării a unor tehnici artistice vechi, a necesității efortului și atenției, pentru dobândirea unor rezultate de calitate în domeniul artei sacre

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Să familiarizeze studenții cu specificul artei sacre creștine
7.2 Obiectivele specifice	- Să prezinte teoretic și practic tehnicile de pictura murală, cu elementele lor comune și specifice, implicând pentru fiecare demers tehnic și studenții - Să ofere informații teoretice și practice detaliate despre tehnicile de pictura murală întâlnite în spațiul artei sacre, de maxim interes pentru studenții acestei secții - Să prezinte studenților metodologia optimă de analiză și sinteză a artei creștine. Să ofere informații teoretice și exemplificări practice comparate, despre stilurile și tehnicile de pictură, sculptură și arhitectură folosite în vechime și cele contemporane

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în studiul artei creștine	Expunerea teoretică și vizuală, explicații, dialog, răspunsuri la întrebări	2 prelegeri
Arta Bisericii primare sec. I-VI	Idem	4 prelegeri
Arta în perioada Frământărilor iconoclaste	Idem	2 prelegeri
Triumful Ortodoxiei și dezvoltarea temelor iconografice	Idem	2 prelegeri

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

• Perioada de înflorire maximă a Bizanțului sec. XI-XV	Idem	4 prelegeri
8.2 Seminarii		
Introducere în studiul artei creștine	Explicarea practică a aspectelor teoretice, exemplificarea, analiza studiilor de caz, discuții, răspunsuri directe la întrebări	2 sem.
• Artă Bisericii primare sec. I-VI	Idem	4 sem.
• Artă în perioada Frământărilor iconoclaste	Idem	2 sem.
• Triumful Ortodoxiei și dezvoltarea temelor iconografice	Idem	2 sem.
• Perioada de înflorire maximă a Bizanțului sec. XI-XV	Idem	4 sem.

Bibliografie

Bibliografie **BIBLIOGRAFIE GENERALĂ**

- Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Meridiane, București, 1979.
- Săndulescu-Verna, C., *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000.
- Trifa, Alin, *Tehnici iconografice bizantine și contemporane*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2013.
- Chatzidakis, Manolis, *The Cretan Painter Theophanis*, The Holy Monastery of Stavronikita, Mount Athos, 1986.
- Manouil Panselinos *ek tou ierou naou tou Protatou*, Tessaloniki, 2003.
- Sofianos, Dimitrios Z., Tsigaridas, Efthimios N., *Holy Meteora. The Monastery of Saint Nicholas Anapafsas. History and Art*, Kalambaka, 2003.
- *Iera Moni Agiou Dionisiou*, Agion Oros, 2003.
- Touratsoglou, Ioannis, *Macedonia. History, monuments, museums*, Ekdotike Athenon S.A., Athens, 2000.
- Choulia, Suzanna, Albani, Jenny, *Meteora. Architecture – Painting*, Adam Editions, 1993.
- Provatakis, Th. M., *Mount Athos. History, monuments, tradition*, Klearchos Grigoroudis, Thessaloniki, 2001.
- *Byzantina kai Metabyzantina Mnhmeia ths Thessalonikis*, Thessaloniki, 1997.
- Cavaros, Constantine, *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sofia, București, 2005.
- Monahia, Iuliana, *Truda iconarului*, Ed. Sofia, București, 2001
- Trifa, Razvan – Alin, *Scoala Macedoneana – spre o reconstituire a opus-ului*, Ed. Arcadia Media, Cluj-Napoca, 2009.
- Sandler, Egon, *Icoana, imaginea nevăzutului: elemente de teologie, tehnică și estetică*, Ed. Sophia, București, 2005.
- Delvoye, Charles, *Artă bizantină*, vol. I și II, Ed. Meridiane, București, 1976.
- Gherman al Constantinopolului, *Istoria bisericească*, trad. rom. de pr. N. Petrescu, în "Mitropolia Olteniei", anul XXVI, nr. 9-10, 1974.
- Kordis, Georgios, *Ritmuri în pictura bizantină*, trad. Mihai Coman, Ed. Bizantină, București, 2008.

- Milet, Gabriel, *Recherches sur l'iconographie de l'évangile aux XIVe, XVe et XVIe siècle d'après les monuments de Mistra, de la Macédoine et du Mont-Athos*, E. de Boccard, Paris, 1960.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Aspectele studiate în cadrul disciplinei contribuie la dezvoltarea capacității studenților de a analiza arta religioasă, atât de necesară viitoarei activități pe care o vor depune majoritatea dintre ei, răspunzând astfel așteptărilor preoților și credincioșilor, potențialii beneficiari ai activității lor. Cunoștințele dobândite corespund cerințelor asociațiilor profesionale, respectiv Comisiei de Pictură Bisericească pentru a facilita dobândirea autorizației de pictor bisericesc, după parcurgerea etapelor de ucenicie și stagiatură.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea specificului fiecărei teme studiate	Examen teoretic, în care se verifică cursul predat și parcurgerea bibliografiei	50 %
0.5 Seminar/laborator	Modalitatea și calitatea realizării practice a tuturor temelor date, în funcție de tehnică	Notarea portofoliului de lucrări elaborate atât pe parcursul semestrului cât și pentru examen	50%
10.6 Standard minim de performanță			
• Minim jumătate din lucrările practice • Participare la minim jumătate din cursuri și seminarii			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".

Data completării:

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

11.04.2025

Data avizării în departament:

Semnătura directorului de departament

17.04.2025

